

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Homiliarium Pauli Diaconi - Cod. Aug. perg. 19

Paulus <Diaconus>

[S.l.], [9. Jh.]

In letania quando voveris: beatus Iohannis: sermo de ieiunio Ninevitarum

[urn:nbn:de:bsz:31-6704](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-6704)

quod ipse abraham sit pater cir-
cumcisionis. non his tantum qui
sunt excircumcisione. sed his sunt
qui secantur uestigia quae est
in praepotio fidei patris nri abra-
hae. Venit enim filius homi-
nis quaerere. & saluare quod pe-
rierat. Hoc est quod alibi dicit.
Non ueni uocare iustos. sed pecca-
tores. Pius sane magister qui
murmurantibus turbis. sua mis-
teria non dedignatur exponere.
adeo scilicet peccatorem pe-
nitentiam. non esse respuendam.
ut ipse di filius ob hanc maxime
quaerendam. sit destinatur ad
terras. Qui ut pietatis suae no-
bis dispensationem inculcet.
sepius se filium hominis appel-
lat. commendans sollicitate nobis.
quod factus est benigne pro nobis.

IN LETANIA

QUANDO VOLUERIS. SER-
BIAI IOHAN DE IUNIO
NINIUITAR.

MISERICORDIA
TISSIMUS OMPS
di pietate
misericordia
semper largir
simus. delin-
quentibus po-

pulis & sub mortis peccato iacen-
tibus. indulgentiae suae reme-
dium per prophetam ingerit dicens.

Conuertimini ad me & penite-
mini. & quare moriemini do-
mus israhel. Et iterum dicit.
Conuertimini ad me & agite pe-
nitentiam. & non erit uobis ini-
quitas in ruinam. Sic namq.
nineuitarum urbem scaten-
tem populo studiisq. scelerum
sine modo feruentem. per io-
nam scissimum uatem prae-
cepit conueniri iube & prae-
dicare. In qua urbe tanta
immanitas creuerat peccato-
rum. ut clamor malitiae per-
uenisset ad caelos. Iactat se
uastum per populos crimen.
diuinas aures studium diuer-
sorum criminum pulsat. & ne
ultra suum morem aliquando
pietas facit. ma uult recipere
preconis ad uitam reducere.
quam iratur funditus extirpare.
Vade inquit dnr ad ionam in ni-
neuem ciuitatem magnam &
praedica in ea. quo ascendit da-
mor malitiae eius ad me & dices.
Triduo & nunc subuertetur.
Cuius indulgentia habuit tem-
pus. habuit & remedium.
Qui poenam distulerat. iam mi-
sericordiam cogitabat.
Et quis patium fletibus dabat.
poenitentiam expectabat.
Nam si esset dispositio puniendi
eor & perdendi merito pecca-

tores quod uirgula & proficisci
prophetam potius destinare & ad
uindictam. 7 Vade inquit
dñi ionae & praedica nīne uitis.
Nolentem ferire non prouocent.
& inuitum punire non cogant. 7
O sinant peccare ne extorque
ant nolenti sententiam desti
nare. districtus est gla dius.
sed percutere me extrepidat
manus. 7 Sciant interim de
lictis suis iam pendere suppli
cium. ruina sui ceruicibus
imminere uniuersi condiscant.
Perge ergo & festi
na urbem ingredi. quae
mandatus est nuntia. 7
Triduo expectat per uicax po
pulus. & unus omnino omnes
delebit interitus. 7 Audiens
haec propheta scis simus uario
statim consiliorum suggestu
concutitur. & quanto ex eius
facto datur intellegi. multa
secum animo deliberat dicens.
Heu me quid agam nescio. 7
Om̄ scio misericordem. magna
nimitatem & patientiam eius
ultra ceteros noui. uix inter
dum aptatur ut punitat. 7
Comminatur irascitur pecca
tori. & optat audire peccauit. 7
Nūquid & defendere non me
mittere & praedicare. 7

Quid si conuenti conuestantur. &
redeant. peniteantur & fleant.
ille semper hoc optat. hoc cupit
hoc delectatur. 7 Mutat repen
te sententiam. nec ullus apud
eum ualebit interitus. ubi amari
intercesserint fletur. 7 Oigniabi
tur ipse peccatoribus misereri.
& ego incipio tamquam prophe
ta falsidicus iudicari. 7 Melius
est iubentis imperium fugiendo
dedinare. quam apud homines
mendacii culpam incurrere. 7
Tunc descendit in oppem inuenit
nauem euntem in tharsis dedit
naulam eius & ascendit ut fuger
et in tharsis a facie dñi. 7
O ematatur locus quasi in tharsis
non erat dñi. 7 Quid agis uene
rabilis uater. credis qui a potes
delitescere. 7 Frustra disponis
tantos labores adire. Nam
latere non poteris terrificam
maestatem. nuda & aperta
repperiuntur oculis eius omnia.
Tu uero quo fugas a facie eius.
Anterorem tuam non audisti pro
phetam dicentem. 7 Quoibus aspu
tuo & cetera quae secum tu.
Nam illic manus tua deducet me
& tenebit me dextera tua. 7
Et tu cogitas fugere in terra aliena.
Et enim cum nauigat & prospero
cursum mare placidum sulcat. su
bito furentium uentorum ui
& placidi aequoris facies immu

tatur. & motum funditur mare
 spumosas undas nubibus uenti
 labat. erectisq; in caelum fluc
 tibus. curuato gurgite altis cer
 uicibus dependebat. Quibus
 igitur nauis illa fluctibus exa
 gitari poterat. quaedam fugitiuum
 postabat. Stetit unda pastu
 riens animas miserorum. in de
 peratione salutis. Nemo iac
 turam timebat omnem sarcinam
 pelago obicerunt. maius onus
 secum ferentes. Oeinde omnes
 nauis simul & ephipate dese sibi
 inuicem delictorum suorum
 exigunt causas & inuicem sor
 tem mittentes. auctor periculi
 qui quaerebatur. ionas inuen
 tus est. Et dixerunt ad eum.
Indica nobis quid est opus tuum.
 quae terra tua est. uel de quo po
 pulo. aut ex qua tribu estu.
 Et dixit ad eos. Hebreus ego sum
 & a facie dñi ego fugio. qui fecit
 mare & aridam. Causa ergo
 sum tempestatis me ista requi
 runt. & ut omnes uiuatis. me
 solum carete. Et tulerunt
 ionam & miserunt eum in mare.
 & stetit mare a feruore suo.
 Hominem igitur in maris ima de
 iectum. continuo di imperio pe
 lagi monstrum. squame a terga
 spumeis fatigata uesticibus

admouens. sui corporis mo
 lem adplicabat ad nauem.
 auidis faucibus ionam deglut
 tire festinans. Ad cuius fau
 ces euasit propheta felicio
 nauis augur postas oris aperuit.
 tradidit tuenda membra uir
 ceribus. facta est hominis ipsa
 praeda custodia. Ibat bel
 ua per omnem pelagum ui
 uentem uirum feta pasturi
 ens. & quem nauis tueri non
 poterat. praedonis uiscera
 gubernabant. Natabat io
 nas uiribus alienis. nullum
 naufragium metuens salute
 defensus aliena. Metuebat
 belua nequid ionae procella
 nocuisset. & inter medios fluc
 tus uentris sui metuens dam
 num. felicio ribus lapsibus
 per natabat. Laetabatur
 coetus quasi inuenerit quod
 manducaret. & nesciebat quia
 pleno uentre habuit ieiunare.
Igitur ex domiciliis uiscerum
 commendatam. non post mul
 tos sibi dies ac noctes siccis li
 toribus. integram iubetur red
 dere praedam. Jacuit ecce
 in litore coetus pleno uentre
 ieiunus. & aperto ore in lesum
 ionam euomit in aridam.
 Cui loquitur dñs dicens.

O ionas ubi fugiebar a facie
mea. nescis quia praesentia
mea implent caelum & terram
uel modo cognoscis quia in ma
nu mea sunt. & mors & vita.
& mihi uniuersa seruiant ele
menta. Vade & praedica
nineuitis quod ante praedi
care nolebas. Tunc ionas
diuini mandati sument legati
onem ingreditur urbem. & al
to praeconio futurum ciuitatis
excidium praedicat dicens.
Adhuc triduum & nineue sub
uestetur. his auditis nineuite
rex uniuersae dignitates. comi
tes. senatores. principales.
abiecta purpura & brisso. indu
tisunt cilicio. Delicatae quoq.
& inlustres femine deposito ho
nestatis cultu. debaccato capi
tis ornamento. cinere uultibus.
descedatis omnes ad peniten
tiam conuolarunt. Teneri
adhuc infanter & signari peti
culis. ab uberibus matris sepetan
tur. ut fierent in penitentia
conforter. qui non fuerant in
peccato participes. Animalia
quoq. cum dominis seruare ie
iunia. steterunt longa peccatum
& munda praesepia. & quibus
natura preces denegabat. suis
tamen mugitibus penitentiu

lacrimas adiuuabant. Nemi
nem licuit esse felicem. ciuitatis
interitum plangit. & iam qui
non timuit. Iusti orabant. ut
peccatores liberarentur. peccato
res orabant. ut iusti exaudiri
mererentur. Omnis omnino
uetusq. sexus aetates. in cilicio
& cinere uolutabant. claman
tes & dicentes. Quis scit simi
serebitur dñr & aueretur ab ira
furoris sui & non peribimus.

Et quia dñm quam iratus est
lacrimis. misericordia motus.
paenitentium preces audiuit.
sententiam mutauit. & ueniam
peccata desolentibus condonauit.
Illorum in gaudium conuerserunt
lacrimae. praeconio ionae futu
ra calamitas conuertitur in sa
lutem. Prosecuta ergo clemen
tia iratus est ionas. quod praeco
nium suum minime fuisset im
pletum. & dum iniuriam suam
anxius tractans iuxta ciuitatem
sederet & obdormiuit. At ecce
subito recentis cucurbitae amoe
nitas nemorosa siluescens. bra
chus longe lateq. diffusis toridi
solis dormienti suspendit ardo
rem. & estuantia prophete uisce
ra recreauit. Sed cum repente
opacitatis umbras miratur & lau
dat. subito dñi imperio. uenenis

quibusdam matutini uermi
culi morsu ac duridentis sig
nata cicatrice uitatur. & mor
tuo uirore pallescens. languidus
ad grauata ponderibus. laxata
folia demisit in terram. citius
peritura quam nata. Oedolu
it cucurbitae uirorem. quinondo
luetat ciuitatem & ait.

Melius est mihi mori quam uiuere.
Cui dñr ait. Situ ualde irasceris
super cucurbita. Et dixit iona.

Oleo ego usq. ad mostem. Et ait
dñr. Iona irasceris quia cum pec
catoribus non perdidisti ciuitatem.
in hac cucurbita propositam tibi
agnosce similitudinem.

Tu misericors es in opere alieno.
& me uis crudelē facere in opere
meo. Digni quidem erant pro
peccatis suis perire. sed si ab ini
quitate nolissent redire.

Nunc uero soluerunt iram meam
flehiler planctus. reuocauit
paenitentia quod prouocauerat
culpa. Uicerunt me fletibus
suis. quos punire disposueram
pro peccatis suis. Penitentia
ergo frater km̄. refrigerium est
animae. Fornax peccatorum
conflans homines. non exurent.
purificans animas. non incendit
cremcent. Ibi most prouocatur.
uincuntur inferi. interitus deficit.

Paenitentia languentium ma
ter est. infirmorum adiutrix.
negotiatix delinquentium.

Quod perierat inuenit. quod
fratrum fuerat reficit.

Cuius interuentu gaudent pec
catores. exultans triumphat
& laetatur om̄p̄r pater. qui reg
nat in saecula saeculorum. Am̄.

XXXI IN DIE DE POSITIO
NIS ANNIVERSARIO CU
IUS VOIUERIS DE HUNCTI

FIDELIS SIR
BIA AUG EPI.

TEMPUS QUOO
inter hominis mostem
& ultimam resur
rectionem interposi
tum est. animas abdi
tis receptaculis con
tinet. sicut una quaeq.
digna uel requie uel
erumna pro eo quod solita est
in carne cum uiueret. Neq.
negandum est defunctorum ani
mas. pietate suorum uiuenti
um reuelari. cum pro illis sacri
fium mediatoris offertur.
uel elemosinae in ecclesia fiunt.
sed haec eis prosunt. quicum ui
uerent haec sibi in postea por
sent prodesse meruerunt.
Est enim quidam uiuendi mo
dus. ne tam bonus ut non quitat